

Река в Дакия, днес Олт (Дечев дава германската форма Алт). Barrington Atlas 22.

Името е известно от римската епоха. Споменават го Птолемей (Ptol. 3, 8, 2: 'AloÚtaç), Певтингеровата карта (TP 7, 5) и Йорданес (Iord. Get. 74: Alutas)

В римските пътеводители е засвидетелствано и селищно име Alutus. В. Томашек първи поставя 'AloÚtaç сред тракийските имена, а заради селищното название Arutela, смята, че е имало и вариант *Aruta, но не е сигурно дали става дума за едно и също селище. Той се колебае за етимологията. Д. Дечев също включва името сред тракийските езикови остатъци, като отхвърля един от цитираните от Томашек извори - надпис, който се отнася за име в Кавказ.

Съвременното румънско название на реката Olt е наследено през славянското *Олтъ, тъй като отразява преминаването на неудареното кратко [a] в [o] в най-ранните заемки в славянските езици, което се среща и при наследяването на други тракийски имена, както и на латински названия и апелативи. Друго обяснение на тази форма на съвременното име дава Ч. Погирк. Според него съществува специфично дако-мизийско позиционно развитие [a]>[o] в съседство с лабиал или ликвидна и преходът 'AloÚtaç > Olt е потвърждение (заедно с още две имена) на това явление. Той не приема обяснението на редица румънски учени за промяната чрез славянско посредничество, защото според него 'AloÚtaç би трябвало в такъв случай да даде *Lot, а не Olt, както Almus е дало Лом. Обаче при Алутас не бихме могли да очакваме ликвидна метатеза, тъй като няма съседство на ликвидата с друга съгласна, а с гласна, така че това обяснение заедно със сравнението с Almus > Лом е несполучливо.

□

Литература

Detschew, D. Die thrakischen Sprachreste. Wien, 1957, p. 13.

Poghirc, C. Considérations chrono-géographiques sur l'oscillation a/o en thrace□ et en daco-mésien. - In: Thracians and Mycenaeans. Proceedings of the Fourth International Congress of Thracology. Leiden, Sofia, 1989, p. 304.

Tomaschek, W. Die alten Thraker. Eine ethnologische Untersuchung. II. Die Sprachreste. Wien, 1894, p. 92.

Дуриданов, И. Славизация на предславянски географски имена от Балканския полуостров. - В: Славянска филология 10, 1968, 133-134.

Янакиева, С. Тракийската хидронимия. София, 2009, с. 22.

thracians.net

Алутас

Светлана Янакиева